

PARAISTEN KAUPUNKI

Hyvinvointitoimikunta

31.10.2023 klo 16.00–18.00

Paikka: Skanssi, kaupungintalo

Läsnä: Laaksonen Jeanette, puheenjohtaja
Bergman Eeva, varapuheenjohtaja
Karlsson Svante
Sihvonen Fredrika
Granqvist Conny
Fredriksson Merja
Engström Sverker
Wallin Mika
Luoma Mikaela (osallistui etänä)
Henriksson Carita
Leppäkari Maria, elinvoimapäällikkö
Hotanen Pia, sihteeri
Pelkonen Anne, hankekoordinaattori

Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.00.

Vuoden 2022 hyvinvointiraportti

Hyvinvointiasioiden hankekoordinaattori esitteli vuoden 2022 hyvinvointiraportin.

Osallisuus luo hyvinvointia – hyvinvointi luo osallisuutta

Anne Pelkonen, kirjaston demokratiahankkeen hankekoordinaattori, kertoi yleisesti osallisuudesta ja suunnitelmasta laatia rakenne tai toimintasuunnitelma osallisuuden kehittämiseksi Paraisilla.

Ryhmätyö, jonka aiheena on ”Miten voimme kehittää 1) lasten, lapsiperheiden ja nuorten, 2) työikäisten ja 3) ikääntyneiden osallisuutta?”. Tulokset, ks. liite.

Kukin ryhmä esitteli parhaan ideansa kultakin osa-alueelta.

Muita osallisuuteen liittyviä ajatuksia

- Mitä on vaikutusten arviointi ja miten sitä käytetään? Informaatiota sen toiminnasta.
- Joillakin kunnilla on lasten tilinpäätös.
- Kaikki vaikuttamistoimielimet pitäisi kutsua hyvinvointitoimikunnan kokoukseen.
- Onko kaikissa lautakunnissa nuorisoedustaja? Myös elinvoimavaliokunnassa pitäisi olla nuorisoedustaja.
- Skeittipuistosta ja koripallokoreista aloitteen jättäneiden yhdeksäsluokkalaisten pitäisi saada palautetta aloitteen saamasta vastaanotosta ja aloitteen käsittelystä.
- Olisi tärkeää keskustella yksinäisyydestä ja sen vaikutuksista.

Ohjaus Kaupungin pitäisi järjestää kaupungin henkilöstölle, kolmannelle sektorille ja yleisölle avoin seminaari, jonka aiheena on yksinäisyys ja sen vaikutukset.

Muut asiat

Fredrika S informoi yhteisestä Lähellä.fi / Know your hoods -yhdistysrekisteristä, jonka käyttö on ilmaista. Rekisterin rahoituksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö.

Jeanette L nosti esille Saaristotien liikenneturvallisuuden koulukeskuksen pysäköintialueelta tultaessa, mitä myös nuoriso oli korostanut aikaisemmin aloitteessaan. Onnettomuuksien riski on suuri, kun oppilaat oikaisevat tien yli.

Seuraava kokous

Hyvinvointitoimikunnan vuoden viimeinen kokous pidetään 28.11. klo 15.30–17.30.

Jeanette Laaksonen, puheenjohtaja

Pia Hotanen, sihteeri

Välmåendekomittén 31.10.2023

DELAKTIGHET – grupparbete

OSALLISUUS - ryhmätyö

"Vilka typer av delaktighetsmetoder kan hittas och användas för att involvera barn och ungdomar, vuxna och seniorer?"

"Minkälaisia osallistumisen keinoja voisi löytyä & käyttää lasten ja nuorten (1), aikuisten (2) ja seniorien (3) osallistamiseksi?"

1. BARN & UNGA

- MOTIONEN från fullm.mötet 30.10.2023 (Elevkårerna med i budget/planera projekt)
- EN SUMMA som barn/unga kan anhänga om för att göra något tills (typ: "just do it") t.ex med fritidsledaren -> åka för att bowla, klättra el. annat.
- DAGISBARN kan delta i planering av gåden, program, utfärder
- Använda sig mycket mera av skolornas elevkårer även i andra frågor som inte direkt berör den egna skolan.
- S.k. ÖPPNA ANSLAGSTAVLOR i skolor där elever kan komma med förslag som berör staden verksamhet.
- En PARGAS APP för unga.
- Den 3:e gruppen tänkte mera på vilka olika målgrupper som kan hittas och involveras:

MÖDRARådgivning: 1) barnrådgivning (täcker 100 % småbarnsföräldrar)

2) småbarnspedagogik (ej 100 % täckande -> hur fylla gapet (+5 %)?

3) Lågstadiet, högstadiet, 2-gradens stadiet (100 % täckande, obligatorisk)

VIKTIGT: De, som "faller av kälkan" -> hur fyller gapet?

2. VUXNA

- ETT MÖTESRUMM som kunde bokas med bibbakortet (rum finns i stadshuset). Man vill träffas, spela spel, umgås på neutral plats.
- ALLAKTIVITETSHUS (typ Oodi)
- PIFF-PUFF (Talangstigen)
- TORGET kunde vara invånarnas vardagsrum, scen, ställe att träffas
- PARGAS APP: allt i ett, också feedbacks forum
- VIA NYTT: bland alla som svarar på olika förfrågningar lottas det ut priser
- I samband med aktiviteter för barnfamiljer borde dessa driftiga föräldrar fångas upp och få sina förslag & åsikter hörda.
- OFFENTLIGA info och diskussions tillgänglig för alla, redan i planeringsfasen
Stora samhällsprojekt: brobyggen, vägar, byggnaden
"Mångdimensionellt": press, radio, etc. OBS. Geografiskt utbredd landskap

3. SENIORER

- VIA PENSIONÄRSFÖRENINGAR
- KVARTERSTRÄFFAR med diskussion (locka med program)

- VARDAGSRUM obundet till en grupp
- Staden borde ha en åsiktslåda och en röstpostlåda vart man kan mejla eller ringa in sina åsikter, förslag, frågor...
- Någon i stadens organisation borde ha som sin uppgift att föra vidare ärendena till rätt instans.
- Seniorer 65 -> + alla övriga (sjukpensionärer, rörelsehindrade ..)
 - Metod att hitta alla: uppsökande äldrearbete / etsivä vanhustyö

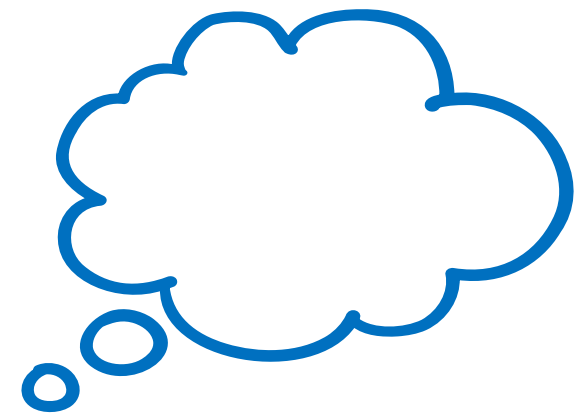


OSALLISUUS LUO HYVINVOINTIA - HYVINVOINTI LUO OSALLISUUTTA

Anne Pelkonen, VTM
Hankekoordinaattori, Kirjastojen demokratia -hanke
Paraisten kirjasto



OSALLISUUS?



Osallisuus on liittymistä, suhteissa olemista, kuulumista ja yhteisyyttä.
Osallisuus on yhteensopivuutta ja mukaan ottamista.
Se on osallistumista ja siihen liittyen vaikuttamista ja demokratiaa.



Asukasosallisuudella tarkoitetaan asukkaan oikeutta osallistua ja vaikuttaa kaupunkinsa päätöksentekoon ja palveluihin. Asukkaalla on oikeus saada tietoa vaikuttamismahdollisuuksistaan ja siitä, mihin päätöksiin ja toimenpiteisiin osallistuminen johtaa. (SITRA)

DEMOKRATIA ↔ OSALLISUUS

"Riskinä on, että demokratia heikkenee sen takia, että ulkopuolisuuden kokemukset vahvistuvat ihmisten mielissä."

"Palvelut ovat niitä, joissa asukkaat luovat kokemuksen siitä, että toimiiko tämä systeemi demokraattisesti ja kokevatko he osallisuutta."

(Demokratian puolustusdialogit, SITRA)

Demokratia rapistuu, jos välimatka puheiden ja eletyn elämän välillä kasvaa liian suureksi. Suuri osa suomalaisista kohtaa demokratian julkisten palveluiden kautta.

Onnistuneet kohtaamiset ja kuulluksi tuleminen kokemus vahvistavat luottamusta palveluihin → luottamusta yhteiskuntaan & demokratiaan.

(Demokraattisten kohtaamisten käsikirja, Sitra, 2023)

KUNTASTRATEGIA OHJAA



Kuntalain mukaan kunnassa on oltava **kuntastrategia**, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon

- 1) kunnan **asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen**,
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen,
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laissa säädetyt palvelutavoitteet,
- 4) omistajapolitiikka,
- 5) henkilöstöpolitiikka,
- 6) kunnan **asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet** sekä
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.



OSALLISUUDEN PORTAAT

ARVIOINTI-
OSALLISUUS

Osallistuminen toteutetun toiminnan [arviointiin](#).

TOIMINTA-
OSALLISUUS

Palvelujen tuottamiseen osallistuminen.

PÄÄTÖKSENTEKO-
OSALLISUUS

Suoraan tai epäsuoraan [päätöksentekoprosessiin osallistuminen](#).

SUUNNITTELU-
OSALLISUUS

Suunnitteluun osallistuminen.
Asioiden valmisteluun liittyvää vuorovaikutusta.

ALOITE-
OSALLISUUS

Osallistujia kannustetaan [ilmaisemaan](#).
Tärkeiden asioiden nostamista valmisteluun.

TIETO-
OSALLISUUS

Osallistujia [kuullaan](#).
Tiedon oikea-aikaista saamista ja tuottamista.

"Suomessa luotetaan instituutioihin, mutta usko omiin vaikuttamismahdollisuuksiin (kansalaispätevyys) on matalalla tasolla."
(OECD:n tutkimus)

OSALLISTAMISEN HAASTEITA

Kansalaisten näkemys

- Noin 700 000 suomalaista haluaisi osallistua päätöksentekoon enemmän, jos se olisi nykyistä helpompaa.
- Kaksi kolmasosaa suomalaisista sanoo, että päätöksenteko pitäisi tuoda lähemmäksi tavallista ihmistä.

Päätäjien näkemys

- Kuitenkin vain joka viides päättäjä uskoo, että kansalaisilla on riittävät valmiudet osallistua poliittisia päätöksiä koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon.
- Vain noin puolet heistä uskoo tavallisten ihmisten edellytyksiin osallistua kotikunnankaan asioihin.

Vaikuttamistavat?

- Kansalaisten ja päättäjien ymmärrys siitä, millaiset vaikuttamistavat ovat houkuttelevia ja hedelmällisiä, eroavat merkittävästi toisistaan.
- Kansalaiset haluaisivat suosia anonyymejä, helppoja ja digitaalisia osallistumisen tapoja. Päättäjät haluaisivat, että ihmisten panos tulisi esiin kasvokkaisissa kohtaamisissa.

Ilman linkkiä asiakkaan arkeen ja kiinnostusta siihen, mitä he tekevät ja toivovat jokapäiväisessä arjessa, osallistamisen prosessi jää yksipuoliseksi. Prosessin täytyy hyödyttää molempia osapuolia.



OSALLISTAMISMENETELMIÄ...

ARVIOINTI-
OSALLISUUS

Luottamushenkilöiden jalkautuminen

TOIMINTA-
OSALLISUUS

Osallistuva budjetointi
Kansalaisraadit
Kyselyt

PÄÄTÖKSENTEKO-
OSALLISUUS

Yhteissuunnittelutilaisuudet
Penkkikahvilat

SUUNNITTELU-
OSALLISUUS

Palvelumuotoilu
Asukasillat
Käyttäjälähtöisyys

ALOITE-
OSALLISUUS

Äänestäminen
Erätaukokeskustelut
Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

TIETO-
OSALLISUUS

Aluekummit
Käyttäjäkyselyt
Tempaukset
Jalkautuminen
Lukulähetit



OSALLISTAMISEN ESIMERKKEJÄ

- Kirjastokahvit kaikissa Paraisten kirjastoissa
 - Mukana asukkaita, koululaisia, viranhaltijoita
- "Mikä mietityttää?" -kampanja
 - Post it -lapuille toiveet -> viranhaltijoille tiedoksi + info asukkaille
- Torisuunnittelu:
 - Asukashaastattelut juhannustorilla, post it -kampanja aulassa, kyselyt, yhteistyö
- Kaupungintalon suunnittelu:
 - Asukkaiden ja valtuustojen edustus

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
 - Kaavoitus, ympäristö, yms. yms.
- Kirjaston asiakaskyselyt, kielikahvilat, leffakerhot, lukupiirit yms.
- Skidialogi - esittely kouluille (lasten ja nuorten osallistaminen)
- Kuntalaisaloitteet, talkootempaukset yms.,
- Osallistava budjetointi

Osallistamisen muistilista

- Tarkista lähtötilanne ja tavoitteet
- Suunnittele
- Osallista
- Hyödynnä
- Kerro